

GEVANGENISSEN IN EUROPA: LOKAAL JURIDISCH NIEUWS

Het kan best moeilijk zijn voor beoefenaars om de nationale jurisprudentie, wetgeving en ontwikkelingen van de uitvoerende macht over gevangeniswezen te volgen. In deze samenvatting willen het **Europees Netwerk voor Gevangenisgeschillen**, haar leden en partners in heel Europa nationale advocaten en maatschappelijke organisaties informeren over de belangrijkste juridische ontwikkelingen op het gebied van gevangeniswezen. We hopen dat u hierdoor de Europese trends beter inziet en gebruikt in uw juridische praktijk. Deze samenvatting omvat **14 lidstaten van de Europese Unie evenals Rusland, Moldavië, Oekraïne en Georgië**.

We kijken uit naar uw feedback hoe we deze samenvatting zo gebruiksvriendelijk mogelijk kunnen maken voor u.

OVERZICHT VAN GEVANGENIS JURIDISCH NIEUWS OCTOBER-NOVEMBER 2022

CONTACT MET DE BUITENWERELD ■ In **Duitsland** breiden amendementen aan de Beierse Gevangeniswet de mogelijkheid uit voor gedetineerden om te bellen en introduceren de mogelijkheid om videogesprekken te voeren. In **Litouwen** zouden amendementen aan het [Wetboek inzake de Tenuitvoerlegging van Straffen](#) en de [Wet op de Tenuitvoerlegging van Voorarrest](#), opgesteld door het Ministerie van Justitie, gevangenisdirecteurs de bevoegdheid geven om het recht van een gedetineerde op correspondentie en telefoongesprekken te beperken, een gedetineerde verhinderen om tijdelijk gevangenisverlof op te nemen, en het contact met andere gedetineerden te beperken. Met deze amendementen wil men toekomstige misdrijven vermijden, de rechten en vrijheden van andere personen beschermen en de veiligheid in penitentiaire inrichtingen waarborgen.

DETENTIEOMSTANDIGHEDEN ■ Overbevolking blijft endemisch in **Belgische** gevangeniswezen, met meer dan tweehonderd gedetineerden die op matrassen slapen volgens recente cijfers. Tevens heeft een rechtbank in **België** de staat opgedragen om de [densiteit in gevangeniswezen te verminderen en een einde te stellen aan detentieomstandigheden die neerkomen op onmenselijke en vernederende behandeling](#) in de Lantin-gevangenis.

In **Frankrijk** heeft het Hoogste Administratieve Gerechtshof [het verzoek afgewezen van de plaatselijke Balie en twee maatschappelijke organisaties tegen de detentieomstandigheden in de Bordeaux-gevangenis zonder hoorzitting](#). Tevens heeft het Lagerhuis van het Parlement in **Frankrijk** een amendement aangenomen [dat de mogelijkheid verlengt om af te wijken van het ééncellige principe](#) met nog eens vijf jaar, tot 31 december 2027.

Om de stijgende energieprijzen in **Hongarije** te compenseren, heeft de regering staatsinstellingen, inclusief penitentiaire inrichtingen, opgedragen om niet boven 18 graden Celsius te verwarmen. Deze beslissing heeft [ernstige gevolgen voor de leefomstandigheden van gedetineerden](#).

DETENTIEREGIME ■ In **Moldavië** werd een werkgroep opgericht die belast is met [het bepalen van detentieregimes voor gedetineerden](#) om de nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met de internationale wetgeving en de Europese normen waartoe het land zich heeft verplicht.

In **Spanje** is een wet van kracht geworden die [het in aanmerking komen van gedetineerden die zijn veroordeeld voor seksuele agressie voor het open detentieregime beperkt](#). De wet wijzigt ook het begrip seksuele agressie, verlaagt de minimumstraf voor dergelijke misdrijven en legt het bestuur de verplichting op om seksuele agressie in gevangenissen te voorkomen.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING ■ In **Duitsland** oordeelde een Regionale Rechtbank dat de weigering van het gevangenisbestuur om het telefoonnummer van een journalist te activeren op basis van een ministeriële richtlijn onwettig was, aangezien het grondwettelijk recht op vrijheid van meningsuiting alleen bij wet kan worden beperkt.

GEZONDHEID ■ In **Duitsland** heeft een Regionale Rechtbank geoordeeld dat het algemene verbod op het dragen van gelaatsmaskers opgedragen door het gevangenisbestuur tijdens residentiële en therapeutische groepssessies onwettig was, aangezien gedetineerde buiten de gevangenis de keuze hebben om een masker te dragen in zones waar geen maskerplicht geldt. In **Moldavië** vonden vergaderingen plaats op [ministerieel](#) en [parlementair](#) niveau waarop hervormingen werden besproken om het wetgevende kader voor gevangenisgezondheidszorg in lijn te brengen met de internationale en Europese normen.

LEVENSLANGE STRAF ■ In **Oekraïne** hebben [twee wetten](#) de procedure voor de vrijlating van levenslang gedetineerden gewijzigd. Gedetineerden die een levenslange straf uit zaten in Oekraïne hadden geen vooruitzicht op vrijlating, wat een overtreding is van de ECtHR normen. De hervorming werd verwelkomd [met kritiek van maatschappelijke organisaties](#).

TOEZICHTHOUDENDE INSTELLINGEN ■ In **Duitsland** heeft de Hogere Regionale Rechtbank van Berlijn geoordeeld dat het ontslag van een dokter uit de Berlijnse gevangeniscommissie voor bezoekers wegens het uiten van kritiek op overheidsmaatregelen in het kader van de COVID-19 pandemie, haar recht op vrije meningsuiting schond.

PERSOONLIJKE BEZITTINGEN ■ In de **Tsjechische Republiek** heeft de regering amendementen voorgelegd om onlangs ingevoerde regels inzake schuldvordering te herbekijken, waardoor het gevangenisbestuur de mogelijkheid kreeg om het totale geldbedrag dat in een kalendermaand naar gedetineerden wordt verstuurd in te houden, wat een negatieve impact had op het spaargeld van gedetineerden.

PREVENTIEVE DETENTIE ■ In **Oostenrijk** werden amendementen aangenomen om [het systeem van preventieve detentie te hervormen](#), zonder tijdslimiet, van mentaal zieke personen die een misdrijf hebben gepleegd en van wie een psychiatrisch rapport besluit dat ze waarschijnlijk nog meer misdrijven zullen plegen. [De amendementen werden bekritiseerd](#) omdat ze geen maximum tijdslimiet stelden voor preventieve detentie en omdat ze de criteria voor het verminderen van het groeiend aantal personen in preventieve detentie niet verengden.

GEVANGENISWET ■ Het **Griekse** Parlement heeft een hervorming aangenomen tot wijziging van de Penitentiaire Wet van 1999. De nieuwe wet voert verschillende wijzigingen in met betrekking tot de procedurele en materiële rechten van gedetineerden maar werd [bekritiseerd door maatschappelijke organisaties](#) omdat ze de chronische tekortkomingen omtrent Griekse gevangenissen niet aanpakte en de rechten van gedetineerden verder uitholden.

In **Polen** werden openbare consultaties gehouden over de aan te nemen regelgeving in het kader van het lopende gevangenshervormingsprogramma. De eerste regeling zou [gedetineerden verplichten een maandelijks vast bedrag te betalen](#) voor elk bijkomend elektronisch apparaat of elektronische apparatuur in hun cel. De tweede zou [veroordeelde gedetineerden en gedetineerden in voorarrest belasten voor hun privécorrespondentie](#) en, naar goeddunken van de gevangenisdirecteur, papier en enveloppen aan gevangenen geven voor hun privécorrespondentie

GEDETINEERDEN IN OORLOGSTIJD ■ In **Rusland**, [werd de Mobilisatiewet gewijzigd zodat personen kunnen worden gemobiliseerd die zijn veroordeeld voor ernstige misdrijven](#), wat voorheen verboden was. Dit amendement kan worden beschouwd als juridische basis voor toekomstige dienstplicht van gedetineerden, of als een retroactieve legalisering van de [inzet van duizenden veroordeelden in Oekraïne](#).

PRIVÉ EN FAMILIAAL LEVEN ■ De Regionale Rechtbank van Szeged, **Hongarije**, [heeft een klacht van een gedetineerde wegens schending van zijn recht op privé en familiaal leven](#), als gevolg van hoge telefoonkosten en herhaalde nachtelijke controles, afgewezen

PROCEDURELE RECHTEN ■ Het **Portugese** Grondwettelijk Hof heeft verklaard dat [een wettelijke bepaling volgens welke een beslissing tot afwijzing van een verzoek om een periode van aanpassing aan voorwaardelijke vrijlating niet vatbaar is voor beroep](#), ongrondwettelijk is. Tevens heeft een Hof van Beroep in **Portugal** geoordeeld dat een gedetineerde waarvan de strafuitvoering is uitgesteld en moet worden ingetrokken, [moet worden gehoord vooraleer een beslissing wordt genomen](#).

Het Opperste Gerechtshof in **Hongarije** herinnerde eraan [dat vrijgelaten gedetineerden rechtstreeks bij een rechtbank een schadeclaim kunnen indienen](#), zonder eerst naar het gevangenisbestuur te gaan.

STRAFAANPASSING ■ Het Grondwettelijk Hof van de **Tsjechische Republiek** vernietigde het besluit van een Districtsrechtbank die het verzoek van een gedetineerde voor voorwaardelijke invrijheidsstelling had afgewezen uitsluitend omdat hij een recidivist was, zonder rekening te houden met zijn inspanningen om te herintegreren in de maatschappij terwijl hij in de gevangenis zat.

SOCIALE RECHTEN ■ In **Frankrijk**, brengt een *ordonnantie* ter aanvulling van de wet die is aangenomen in 2021, [de sociale rechten van gedetineerden dichter bij die van de algemene bevolking](#), en resulteert in een betere toepassing van de Franse Arbeidswet en Sociale Zekerheidswet in detentie.

MARTELING ■ Het **Spaanse** Opperste Gerechtshof handhaafde een gevangenisstraf van respectievelijk één en drie jaar voor twee gevangenisbewaarders die [schuldig werden bevonden aan het martelen van een gedetineerde in voorarrest](#). Het besluit verwierp de bewering van de beklaagden dat het geweld tegen de gedetineerde niet ernstig genoeg was om als foltering te worden beschouwd, op basis van het teleologische element dat kenmerkend is voor het misdrijf van foltering (in dit geval het straffen van slachtoffers voor acties die ze vermoedelijk hebben gepleegd).

LEES HET VOLLEDIGE DOCUMENT OP ONZE WEBSITE >>

Bijzondere dank voor onze [leden en partners](#) voor het gezamenlijk opstellen van deze samenvatting!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Parijs

Frankrijk

contact@prisonlitigation.org

Deze samenvatting wordt gefinancierd door de Europese Unie, UNAIDS en het Robert Carr Fonds. De gepresenteerde standpunten en meningen komen alleen van de auteurs en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie, de Europese Commissie, UNAIDS of het Robert Carr Fonds. Noch de Europese Unie, de Europese Commissie, UNAIDS of het Robert Carr Fonds zijn hiervoor aansprakelijk.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

